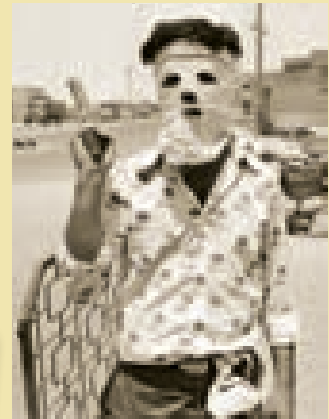

از خونین شهر تا خرمشهر

خرمشهر و شلمچه ماه‌ها قبل از شروع رسمی جنگ درگیر زدوخوردهای مرزی با ارتش عراق بودند و تا روزهای پایانی جنگ هم زیر گلوله باران عراق قرار داشتند. از بین مقاطع درگیری، دو مقطع در روایت‌های داخلی و خارجی بسیار پررنگ است؛ یکی مقاومت خرمشهر که بیش از یک ماه سد راه ارتش صدام برای فتح شهر شده بود و دیگری عملیات بزرگ بیت‌المقدس که آزادی خرمشهر و بسیاری از زمین‌ها و جاده‌های منتهی به آن را در پی داشت. این بخش مروری است کوتاه بر اتفاقات این دو مقطع مهم.

خونین شهر

۱۹ فروردین ۵۸

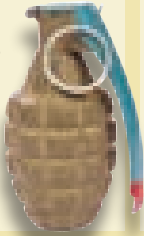
همزمان با برخی التهاب‌ها در برخی شهرهای استان، اعتصابی در ترمینال خرمشهر برپا شد. از روزهای قبل و با اعلام موجودیت کانون فرهنگی خلق عرب مسلمان در اهواز، التهاب در خوزستان تشدید شده بود.

۱۵ تا ۳۰ اردیبهشت ۵۸

مذاکرات اوضاع را آرام نکرد و در نیمه‌ی دوم اردیبهشت، خرمشهر و برخی شهرهای خوزستان درگیری‌های سختی را تجربه کرد. مدنی، استاندار خوزستان، سیاستی سخت‌گیرانه‌تر در پیش گرفت.

۹ خرداد ۵۸

درگیری‌ها در خرمشهر به اوج رسید و از ۹ خرداد درگیری‌های مسلحانه آغاز شد. تا یک هفته التهاب‌ها ادامه داشت.

۲۰ خرداد ۵۸

از دهه‌ی سوم خرداد راهپیمایی‌ها و اعتراضات با دخالت نیروهای نظامی و انتظامی کم‌رنگ شد و در مقابل بمب‌گذاری در خرمشهر با حمایت عراق شدت گرفت؛ جنگی که تا شهریور ۵۹ و در آستانه‌ی آغاز هجوم سراسری عراق ادامه داشت. ده‌ها مورد بمب‌گذاری در شهر؛ ۱۲۶ مجروح و ۱۹ شهید به جا گذاشت.

۲۳ اردیبهشت ۵۸

درگیری سخت نیروهای خلق عرب با نیروهای انقلابی خرمشهر و به آتش کشیدن کانون فرهنگی-نظامی جوانان مسلمان خرمشهر و پاسداران خرمشهری. برخی ساختمان‌های دولتی به اشغال خلق عربی‌ها درآمد. در روزهای بعد مدنی، استاندار، دستور تعطیلی تشکل‌ها و کانون‌های خرمشهر را صادر کرد.

۲۱ فروردین ۵۸

دولت موقت نامه‌ای به آیت‌الله شبیر خاقانی که خلق عرب مسلمان خود را پیرو او می‌دانستند نوشت و از او خواست هیأتی از ایرانیان عرب خوزستان را به تهران بفرستد برای مذاکره درباره‌ی خواسته‌هایشان.

۲۳ تا ۳۰ فروردین ۵۸

مذاکرات استاندارخوزستان، مدنی، با آیت‌الله شبیرخاقانی در خرمشهر. مذاکرات سودی نداشت و در ادامه در اردیبهشت‌ماه التهاب‌ها به اوج رسید. هیأتی به نمایندگی از خلق عرب برای مذاکره به تهران آمد و در روزهای بعد مهندس بازرگان نیز سفری به خوزستان داشت.

۲۰ تا ۳۱ شهریور ۵۹

اختلافات لفظی و درگیری‌های مرزی میان ایران و عراق به اوج رسید. در دهه‌ی سوم شهریور هر روز بر حجم نیروهای نظامی عراق در مرز خرمشهر افزوده می‌شد.

۱ تا ۳۱ شهریور ۵۹

آخرین درگیری‌های جدی ایران و عراق پیش از پیروزی انقلاب در مرزهای غرب ایران بود که یک درگیری محدود چندروزه بود و بسیاری گمان می‌کردند این‌بار نیز چنین خواهد بود و حتی تعدادی از پاسداران آبادان به مرزهای غربی کشور رفته بودند. اما در روزهای بعد مشخص شد آبادان و خرمشهر از محورهای اصلی حمله‌ی عراق هستند.

